

" صنعت حمل و نقل ریلی موتور توسعه گردشگری مذهبی مشهد "

نویسنده :

محمد مهدی فقیه عبدالهی

کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری از دانشگاه تربیت مدرس تهران و پژوهشگر حوزه توسعه شهری

دانشجوی دوره کارشناسی حقوق و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

صنعت گردشگری به عنوان صنعتی که زنجیره ای از محصولات را شامل می گردد برای توسعه خود نیازمند محصولات صنایع دیگر است. صنعت حمل و نقل به عنوان یکی از ۶ مولفه صنعت گردشگری و یکی از ملزومات اساسی توسعه این صنعت دسترسی به جاذبه ها را برای گردشگران امکانپذیر می سازد.

در میان شیوه های مختلف حمل و نقل، حمل و نقل ریلی امروزه از اهمیت فراوانی برخوردار است. صنعت گردشگری با وقوع انقلاب صنعتی و توسعه و گسترش وسایل و روش های حمل و نقل در دنیا رواج پیدا کرده است. صنعت گردشگری و صنعت حمل و نقل ریلی دارای تاثیر متقابل هستند به علت اینکه گردشگری برای انتقال گردشگران به حمل و نقل وابسته است و صنعت حمل و نقل نیز برای ایجاد تقاضا برای خدماتش به گردشگری وابسته است.

در این میان مسیر ریلی تهران - مشهد به دلیل وجود بارگاه مقدس امام هشتم شیعیان امام رضا (ع) سالانه پذیرای مسافران و زائران بسیاری است. خط آهن تهران- مشهد به طول ۹۲۶ کیلومتر در سال ۱۳۳۶ افتتاح شد. ایستگاه راه آهن مشهد در فاصله ۱۰ کیلومتری از حرم امام رضا قرار دارد و ساختمان آن توسط معمار ایرانی حیدرغیایی طراحی شده است. مسیر ریلی دو خطه، انبوه مسافران را جا بجا کرده و نقش مهمی در انواع حمل و نقل دارد. از مهمترین ایستگاه های این مسیر ری، ورامین، گرمسار، سمنان، دامغان، شاهرود، بسطام، سبزوار، نیشابور، کاشمر و فریمان هستند، و طرح برقی کردن آن نیز در دست اجراست. در سال های اخیر با افزایش چشمگیر ورود گردشگران به ویژه از کشورهای اسلامی مواجه بوده ایم، اما این آمار هنوز نسبت به سایر کشورهای دارای قابلیت گردشگری مذهبی مانند مالزی و اندوزی در خور

توجه نیست، اما با توجه به آمار و ارقام ارائه شده، سرانه گردشگران از کشورهای اسلامی در راس هرم ورود گردشگران به مشهد به شمار می آید. در ارتباط با مسافران داخلی نیز هر سال شاهد ورود خیل عظیم هموطنانمان از اقصای نقاط کشور به شهر مقدس مشهد می باشیم.

با توجه به مواردی از قبل تصادفات کم، عدم تأخیر قطار، قیمت تهیه بلیط، خدمات پرسنل، و امنیت قطار، وجود ارتباط بین حمل و نقل ریلی و توسعه گردشگری کاملاً مورد تأیید است. همچنین به نظر می رسد طبق تحقیقات انجام گرفته، بین گردشگران مذهبی و تقاضای ریلی رابطه معنی داری وجود دارد، اما با توجه به اینکه مسافران پس از سفر ریلی، باز هم متقاضی سفر با قطار می شوند، لذا برای افزایش سطح رضایت مسافران و جذب مسافران جدید بایستی سطح خدمت رسانی، دسترسی به ایستگاه ها و در نهایت مطلوبیت سفر برای گردشگران را افزایش داد.

طبق اهداف تدوین شده در سند چشم انداز ۲۰ ساله باید در سال ۱۴۰۴ به نقطه ای برسیم که سالانه ۵۲ میلیون مسافر از طریق شبکه ریلی جابجا شوند و این امری نیست که تنها با تدوین اهداف بلندمدت میسر باشد، بلکه نیازمند همکاری و هماهنگی متقابل ارکان و نهادهای مرتبط، جذب اعتبارات مورد نیاز و بودجه های تخصیص یافته و در نهایت اجرای دقیق برنامه های تدوین شده است.

با این تفاسیر، حال که شاهد پیشرفت راه آهن تحت تاثیر تقاضا و رقابت با سایر روش های حمل و نقل و همچنین پیموندن راه توسعه و نوگرایی این سیستم در رابطه با افزایش سرعت، کاهش هزینه های حمل و نقل، افزایش ایمنی و راحتی و ارائه خدمات بهتر هستیم جا دارد تا متولیان مربوطه بکوشند ظرفیت های بالقوه این حوزه را بالفعل کرده و از این پس شاهد تحولات عظیم تری در حوزه حمل و نقل ریلی باشیم.